

**UCHWAŁA NR XXXI/224/24
RADY GMINY KOŁAKI KOŚCIELNE**

z dnia 28 lutego 2024 r.

**w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej
oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Kołaki Kościelne na lata 2024 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, poz. 535 i poz. 1606) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Kołaki Kościelne na lata 2024 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołaki Kościelne.

§ 3. Traci moc Uchwała nr XVIII/133/21 Rady Gminy Kołaki Kościelne z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Kołaki Kościelne na lata 2022 -2026.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Anna Kulesza

Załącznik
do Uchwały Nr XXXI/224/24
Rady Gminy Kołaki Kościelne
z dnia 28 lutego 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 – 2028**

Kołaki Kościelne, luty 2024

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje, oparte na miłości i zrozumieniu. Więzy łączące jej członków charakteryzuje trwałość, zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem, do którego chętnie wracamy. Dlatego osobom, które doznają przemocy w środowisku domowym, rodzinnym towarzyszy wielkie cierpienie emocjonalne, psychiczne i fizyczne.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia jest to zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Przemoc kojarzy się nam najczęściej z biciem, popychaniem, kopaniem, znęcaniem się fizycznym nad drugą osobą, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia, czy też gwałtem. Przemocą jest również poniżanie psychiczne, oczernianie, wyzywanie, ranienie uczuć, niszczenie poczucia własnej wartości, a także niszczenie przedmiotów, do których dana osoba jest przywiązana. Przemoc to także głodzenie, ograniczanie swobody drugiej osoby w sposób przekraczający normy moralne, izolowanie od otoczenia. Przemocą domową możemy nazwać każdą sytuację, w której jeden z członków rodziny chce zdominować pozostałych. To każde zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, skierowane przeciwko bliskiej osobie, które narusza jej prawa i dobra osobiste, powoduje psychiczne lub fizyczne cierpienie. Takie zachowanie jest przestępstwem.

W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. przemoc domowa rozumiana jest jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków, finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”¹

Przemoc domowa przybiera postać znęcania się nad żonami, mężami, dziećmi, osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub chorymi psychicznie. Innymi słowy ofiarami przemocy domowej mogą być wszyscy członkowie rodziny: dzieci, rodzice, współmałżonkowie, dziadkowie. Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535) wprowadzono rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Sprawcami przemocy mogą być również wszyscy członkowie rodziny – zarówno dorośli jak i dzieci.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- **fizyczna (gorąca)** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (to m.in.: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia, itp.);
- **psychiczna (zimna)** – umyślne, agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną, a mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in.: wyśmiewanie, wyzywanie, upokarzanie, krytyka, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, ograniczanie snu lub pożywienia, itp.);
- **ekonomiczna** – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka);
- **seksualna** – wymuszenie różnego rodzaju nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (np.: sprawca stosuje przemoc, grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku, wymusza seks z osobami trzecimi);
- **zaniedbanie** – stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

Przyczyn stosowania przemocy jest wiele, mogą one wynikać z uwarunkowań osobistych, stresu, chorób psychicznych, braku więzi emocjonalnych, itp. Ponadto można dopatrywać się przyczyn tego zjawiska w zwyczajach, tradycjach oraz przekonaniach panujących w społeczeństwie, w którym funkcjonujemy.

Według przyjętego w listopadzie 2023 roku Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”². Istotny wpływ na stosowanie przemocy domowej (co pokazują badania i statystyki) ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie oraz uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych³.

Badania przeprowadzone w ramach Lokalnej Diagnozy na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Kołaki Kościelne w maju 2023 r. i styczniu 2024 r. potwierdzają Ogólnopolskie wnioski dotyczące zależności

² Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz.1232.

³ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz.1232.

stosowania przemocy przy jednoczesnym występowaniu problemu alkoholowego. Mieszkańcy gminy Kołaki Kościelna wskazali, że przemoc występuje najczęściej w rodzinach z problemem alkoholowym (50% badanych)⁴.

Zjawisko przemocy domowej dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi problemami społecznymi, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem wzajemnie uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m. in.: placówek oświatowych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, czy też organizacji pozarządowych. Działając osobno nie prowadzi to do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej. W związku z powyższym konieczne jest zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Programu, które przyczynią się do stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Kołaki Kościelne na lata 2024 – 2028 stanowi wypełnienie zasadniczego zadania określonego w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

1. Podstawy i regulacje prawne programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901, z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151, z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- 6) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145),
- 7) ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1266, z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 2230, z późn. zm.),
- 9) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- 10) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809.),
- 11) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37),
- 12) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127 z późn. zm.),
- 13) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232).

⁴ Ankieta badawcza na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Kołaki Kościelne, Kołaki Kościelne, styczeń 2024 r.

2. Diagnoza środowiska lokalnego

2.1. Charakterystyka gminy Kołaki Kościelne

Gmina Kołaki Kościelne położona jest w zachodniej części województwa podlaskiego i wschodniej części powiatu zambrowskiego, przy granicy z powiatem wysokomazowieckim. Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi 73,61 km², co stanowi 7361 ha. Stanowi to 10% powierzchni powiatu zambrowskiego i 0,4% powierzchni województwa podlaskiego. Graniczy z gminami: Rutki Kossaki (od północy), Zambrów (od zachodu), Kulesze Kościelne (od wschodu) i Wysokie Mazowieckie (od południa). Pod względem administracyjnym gmina Kołaki Kościelne do 31.12.1998 r. należała do województwa łomżyńskiego, natomiast od 01.01.1999 r. należy do województwa podlaskiego.

Gmina jest jedną z pięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu zambrowskiego. Obok miasta i gminy Zambrów w skład powiatu wchodzi gminy: Szumowo, Rutki i Kołaki Kościelne.

Teren gminy Kołaki Kościelne tworzą 24 sołectwa. Największą miejscowością jest sołectwo Kołaki Kościelne, w której na dzień 31.12.2023 r. mieszkało 469 mieszkańców. Znajduje się tu siedziba gminy - Urząd Gminy w Kołakach Kościelnych. Miejscowość ta jest głównym miejscem usług lokalnych w zakresie szkolnictwa, ochrony zdrowia, kultury, sportu, administracji, handlu i innych, z których korzystają wszyscy mieszkańcy gminy.

Gmina Kołaki Kościelne jest obszarem mającym charakter typowo rolniczy, większość mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych. Liczba gospodarstw rolnych przedstawia się następująco:

Tabela Nr 1: Liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy Kołaki Kościelne

Rok	2021	2022	2023
Ogólna liczba gospodarstw rolnych	903	913	915
Liczba gospodarstw powyżej 1 ha	637	645	585

Źródło: dane Urzędu Gminy Kołaki Kościelne

Poza sektorami rolniczymi i publicznymi (urząd gminy, szkoła, ochrona zdrowia) mieszkańcy gminy zajmują się drobnym handlem i usługami dla ludności miejscowej i przyjezdnej. Na obszarze gminy działają drobne zakłady rzemieślnicze i usługowe. Z danych Urzędu Gminy Kołaki Kościelne wynika, że na terenie gminy liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosiła:

- 88 - stan na dzień 31.12.2021 r.
- 83 - stan na dzień 31.12.2022 r.
- 80 - stan na dzień 31.12.2023 r.

Na terenie gminy Kołaki Kościelne od miesiąca września 2023 r. funkcjonuje jedna szkoła podstawowa (z oddziałem przedszkolnym), biblioteka szkolna i publiczna. Mieszkańcy mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Praktyce Lekarskiej Lekarza Rodzinnego. W miejscowości Kołaki Kościelne znajduje się również apteka.

2.1.1. Dane demograficzne

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego Gminy Kołaki Kościelne, na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie gminy zamieszkiwało 1.174 mężczyzn i 1.101 kobiet, co stanowiło 2.275 osoby (zameldowania stałe i czasowe), w tym: dzieci i młodzież do 18 roku życia – 454, osoby w wieku od 19 do 60/65 – 1.332 i powyżej 60/65 – 489.

Wśród mieszkańców **19,96%** - czyli 454 to osoby, dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym, **58,557%** - czyli 1 332 osoby w wieku produkcyjnym oraz **21,49%** - czyli 489 osób w wieku poprodukcyjnym (w tym: 169

mężczyzn powyżej 65 roku życia i 320 kobiety powyżej 60 roku życia). W odniesieniu do ogólnopolskiej tendencji, znacznego powiększania się grupy osób w wieku senioralnym, gmina Kołaki Kościelne ma dobre wskaźniki procentowe.

Tabela 2: Struktura mieszkańców Gminy Kołaki Kościelne w wybranych latach:

Dane z roku:	Wiek: 0-18 lat	Wiek: 19-60/65 lat	Wiek powyżej 60 (kobiety)/65 lat (mężczyźni)	Razem
2021	453	1399	481	2333
2022	449	1376	481	2306
2023	454	1332	489	2275
	Wzrost	Spadek	Wzrost	Spadek

Dane: Urząd Gminy Kołaki Kościelne, Ewidencja Ludności

Tabela 3: Struktura mieszkańców Gminy Kołaki Kościelne w wybranych latach:

Dane z roku:	Wiek: 0-14	Wiek: 15-30	Wiek: 31-49	Wiek: 50-59	Wiek: 60+	Razem
2021	368	461	627	284	593	2333
2022	366	444	620	283	593	2306
2023	369	414	613	285	594	2275
	Wzrost	Spadek	Spadek	Wzrost	Wzrost	Spadek

Dane: Urząd Gminy Kołaki Kościelne, Ewidencja Ludności

Na podstawie analizy demograficznej zauważyć można, że w latach 2021-2023 nastąpił znaczny spadek osób zamieszkujących gminę Kołaki Kościelne. W roku 2023 również spadkowi uległa liczba ludzi w wieku produkcyjnym, tj.: 19-60/65 w stosunku do poprzednich lat.

2.2. Zasoby instytucjonalne Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej

W gminie Kołaki Kościelne został powołany Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Stowarzyszenia, Sądu oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, wchodzących w skład zespołu, w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń⁵

Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych. Osoby dotknięte lub zagrożone przemocą domową mogą skorzystać ze wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających na terenie gminy Kołaki Kościelne oraz na obszarze powiatu zambrowskiego, tj.:

- Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kołaki Kościelne,
- Praktyki Lekarza Rodzinnego,
- Szkoły Podstawowej w Kołakach Kościelnych,
- Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie, Posterunek Policji w Rutkach,
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Zambrowie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie,
- Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Zambrowie – Stowarzyszenie Abstynenta OSTOJA,
- Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT, w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w każdej z gmin na terenie powiatu zambrowskiego.

2.3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Kołaki Kościelne

Szacowanie skali zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne. Dane dotyczące zjawiska przemocy nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydlivy, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji dramatycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej. Często przemoc nie wychodzi poza próg domu, a osoby jej doświadczające, z różnych powodów nie szukają pomocy. Należy również mieć na uwadze, że ofiarami przemocy domowej są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc, a które rozwijając się w atmosferze przemocy nabywają negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy domowej już, jako osoby dorosłe.

Diagnozę zjawiska przemocy domowej w Gminie Kołaki Kościelne opracowano na podstawie:

- 1) sprawozdań sporządzanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie,
- 2) danych Zespołu interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne,
- 3) danych Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie,
- 4) danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołakach kościelnych,
- 5) danych Sądu Rejonowego w Zambrowie,
- 6) przeprowadzonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych ankiety badawczej na temat zjawiska przemocy domowej w maju 2023 r. i styczniu 2024 r.

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie wynika, że liczba zatrzymań w 2023 r. na terenie Gminy Kołaki Kościelne zmniejszyła się w stosunku do roku 2022 i 2021, natomiast utrzymuje

⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

się na tym samym poziomie od 2021 r. liczba wydanych nakazów opuszczenia i zakazów zbliżania się do określonych osób na terenie Gminy Kołaki Kościelne, co przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 4: Liczba zatrzymań na terenie Gminy Kołaki Kościelne

Liczba zatrzymań		
2021	2022	2023
10	11	6

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie

Tabela 5: Liczba wydanych nakazów opuszczenia i zakazów zbliżania się do określonych osób na terenie Kołaki Kościelne

Liczba wydanych nakazów opuszczenia i zakazów zbliżania się do określonych osób na terenie Gminy Kołaki Kościelne		
2021	2022	2023
2	3	3

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie

Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w latach 2021-2023 na terenie gminy Kołaki Kościelne wypełniono łącznie 20 formularzy „Niebieska Karty - A”, w tym: w 2021 r. – 8, w 2022 – 4 i w 2023 - 8. Praktycznie w każdym przypadku problemem towarzyszącym przemocy było nadużywanie alkoholu przez sprawców przemocy. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Co ważne, uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo, że sprawcy często usprawiedliwiają swoje zachowanie tym, że byli nietrzeźwi.

Tabela 6: Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” –A

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” -A		
Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
8 (w tym: dwie NK- A w jednej rodzinie)	4	8 (w tym: po dwie NK- A w trzech rodzinach)

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne

Do wszczęcia procedury zobligowani są przedstawiciele podmiotów wymienionych w art. 9a ust. 11-11d ustawy z dnia 29 lipca 2025 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie Gminy Kołaki Kościelne procedurę „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023 wszczyniała głównie Policja, co może wynikać z faktu, że do aktów przemocy częściej dochodzi w godzinach wieczornych, bądź w weekendy, czyli poza godzinami pracy innych Podmiotów.

Tabela 7: Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” –A, z podziałem na Podmiot wszczynający procedurę

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” -A		
	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Policja	7	3	6
OPS	1	1	1
Oświata	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	1
Razem	8	4	8

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne

Dane liczbowe Zespołu Interdyscyplinarnego wskazują, iż w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021 –2023, przemoc domowej doznało -16 osób, wśród których zdecydowanie przeważały kobiety. W analizowanym okresie żadna z osób doświadczających przemocy nie została umieszczona w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej. Nie było również przypadku odebrania dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka.

Tabela 8: Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie/ doznające przemocy domowej w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” z podziałem na płeć

Rok		2021		2022		2023		ogółem	
Liczba osób dotkniętych przemocą		6		4		6		16	
	w tym:	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	K	M
		5	1	2	2	5	1	12	4
	w tym:								
	osoby starsze	1	0	1	0	2	0	4	0
dzieci	0		0		0		0		

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne.

Na terenie gminy Kołaki Kościelne przemoc domową w latach 2021- 2023 stosowało 13 osób, w większości przypadków byli to mężczyźni -84,62 %, (11 osób), kobiety o wiele rzadziej dopuszczają się stosowania przemocy domowej, jedynie w 15,38 % (2 osoby). Najwięcej procedur prowadzonych było ze względu na zgłaszany podczas interwencji problem przemocy psychicznej. Szczegółowe dane obrazują poniższe tabele.

Tabela 9: Liczba osób stosujących przemoc domową z podziałem na płeć

Rok	2021	2022	2023	Ogółem
Liczba osób stosujących przemoc domową	5	3	5	13
w tym: kobiet	1	0	1	2
mężczyzn	4	3	4	11

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne

Tabela 10: Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w danym roku z podziałem na występujące formy przemocy

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na:	5	5	7
problem przemocy psychicznej	5	5	7
problem przemocy fizycznej	2	3	4
problem przemocy seksualnej	0	0	0
problem przemocy ekonomicznej	0	0	1
inne	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach zespół interdyscyplinarny powoływał grupy robocze, natomiast w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej grupy diagnostyczno – pomocowe. Praca w grupach odbywała się w zależności od potrzeb, ale najczęściej raz lub dwa razy w miesiącu.

Tabela 11. Posiedzenia grup roboczych

Rok	2021	2022	2023
Liczba utworzonych grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych	8	6	8
Liczba posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych	39	16	36

Źródło: sprawozdanie z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wszystkie działania członków grup roboczych (obecnie diagnostyczno – pomocowych) są dokumentowane, a podejmowane zadania realizowane były w ścisłej współpracy wszystkich członków.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” jest możliwe w dwóch przypadkach: ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy (w obecnym stanie prawnym: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej) oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Poniższe dane wskazują powody zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w poszczególnych latach.

Tabela 12: Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na powód zakończenia

ROK	2021	2022	2023
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	3	4	7
w tym z powodu:			
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo (obecnie: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej)	3	3	6
rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	0	1	1

Źródło: opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne

Spośród wszystkich Niebieskich Kart w latach 2021-2023 zakończono 14 procedur, w tym ponad 85% z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Pozostała część została zakończona w związku z brakiem zasadności podejmowania działań w ramach prac grup.

W latach 2021 – 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie nie objęło osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (obecnie: osób stosujących przemoc domową) oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi oraz psychologiczno – terapeutycznymi zarówno z powiatu zambrowskiego, jak i gminy Kołaki Kościelne. Ww. Placówka udzielała specjalistycznego poradnictwa mieszkańcom powiatu.

Tabela 13: Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa

Liczba osób z terenu Powiatu Zambrowskiego, w tym gminy Kołaki Kościelne korzystających ze specjalistycznego poradnictwa		
	Powiat Zambrowski	Gmina Kołaki Kościelne
2021	15	0
2022	20	1
2023	21	1

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie

Spośród ogólnej liczby mieszkańców Gminy Kołaki Kościelne – 2.275 osoby; w 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych objął pomocą w ramach zadań zleconych i własnych (świadczenia pieniężne i niepieniężne) – 21 rodzin, liczba osób w tych rodzinach – 50, natomiast w formie pracy socjalnej - 78 rodzin, liczba osób w tych rodzinach - 196 (w tym: 58 rodzin, tj. 145 osób wyłącznie w formie pracy socjalnej). Pod pojęciem rodziny należy rozumieć osoby samotnie gospodarujące lub osoby spokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Osoby objęte wsparciem ośrodka stanowiły – 8,62% ogólnej liczby mieszkańców. Liczba osób korzystająca ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie, jedynie wzrasta liczba osób, którym została udzielona pomoc w formie pracy socjalnej, w tym praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą domową. Rodziny, w których występował problem przemocy zostały objęte poradnictwem, nie było potrzeby wsparcia finansowego tych rodzin. Świadczy to między innymi o tym, że do przemocy dochodzi w rodzinach o dobrym statusie materialnym. Poniższa tabela prezentuje liczbę osób objętych pomocą społeczną w poszczególnych latach.

Tabela 14: Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rok	2021		2022		2023	
	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych (świadczenia pieniężne i niepieniężne)	22	46	17	34	21	50
w tym: świadczenia pieniężne	22	46	16	30	21	50
świadczenia niepieniężne	7	23	5	19	7	30
w tym: świadczenia przyznane, gdzie powodem przyznania była przemoc domowa	0	0	0	0	0	0
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej ogółem:	69	166	62	164	78	196
w tym: wyłącznie w pracy socjalnej	48	121	45	130	58	145
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	0		0		0	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych, na podstawie sprawozdań MRiPS-03-R

Z pomocy materialnej o charakterze socjalnym w gminie Kołaki Kościelne w roku 2021 skorzystało 13 rodzin (27 uczniów), w 2022 r. - 12 rodzin (26 uczniów) i w 2023 r. – 15 (29 uczniów).

Z danych Sądu Rejonowego w Zambrowie wynika, że od 2021 roku wzrosła ogólna liczba kar pozbawienia wolności oraz warunkowych zawieszek wykonywania kar pozbawienia wolności wśród osób zamieszkałych na terenie gminy Kołaki Kościelne. Sąd w dwóch przypadkach w 2023 roku wydał zakaz zbliżania się do określonych osób i miejsc, a także w 2022 roku zobowiązał dwie osoby do leczenia odwykowego.

Tabela 15: Liczba orzeczonych w sprawach z art. 207 kk.

Liczba orzeczonych w sprawach z art. 207 kk.														
kar pozbawienia wolności (bezwzględny)			warunkowych zawieszek wykonania kar pozbawienia wolności			orzeczeń środków prawnych, w tym:								
						zakazu zbliżania się do określonych osób, miejsc			nakazu opuszczenia lokalu			zobowiązania do leczenia odwykowego		
2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	6	6	5	4	10	0	0	2	0	0	0	0	2	0

Źródło: dane Sądu Rejonowego w Zambrowie

W polskim prawie nie ma procedury przymusowego leczenia osób uzależnionych, jest natomiast procedura zobowiązania do leczenia odwykowego. Zobowiązanie do leczenia odwykowego jest uregulowane w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Aby uruchomić procedurę, muszą wystąpić jednocześnie: podejrzenie uzależnienia od alkoholu oraz chociaż jedna z przesłanek wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- rozkład życia rodzinnego,

- demoralizacja małoletnich,
- uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny,
- systematycznie zakłócanie spokoju lub porządku publicznego.

W oparciu o dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kołaki Kościelne w 2021 – 2023 należy stwierdzić, że liczba wniosków złożonych do GKRPA w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wzrasta, najczęściej wnioskodawcą była Policja, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 16: Liczba wniosków złożonych do GKRPA o leczenie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu

Liczba wniosków złożonych do GKRPA, z podziałem na lata oraz wnioskodawców						
	Członek rodziny	Policja	OPS	Inne osoby/organy	Łączna liczba wniosków	złożonych
2021	3	3	0	0	6	
2022	0	6	0	0	6	
2023	4	8	1	-	13	

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych

Według opinii biegłych, spośród osób przebadanych w latach 2021 -2023 jedna osoba uzależnienia od alkoholu wymagała leczenia w trybie stacjonarnym, natomiast 6 osób wymagała leczenia w trybie ambulatoryjnym (niestacjonarnym).

Tabela 17: Liczba osób, które według opinii biegłych wymagają leczenia

Liczba osób, które według opinii biegłych wymagają leczenia w trybie:		
	stacjonarnym	ambulatoryjnym
2021	0	0
2022	1	2
2023	0	4
Razem	1	6

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych

Osoby uzależnione od alkoholu często nie widzą swojego problemu, niechętnie podejmują dobrowolnie terapię leczenia uzależnień, co jest widoczne w poniższym zestawieniu. Z danych GKRPA w Kołakach Kościelnych wynika, iż osoby z problemem alkoholowym najczęściej składały przysięgę abstynencką.

Tabela 18: Liczba osób, które podjęły terapię leczenia uzależnień dobrowolnie lub złożyły przysięgę abstynencką

Liczba osób, które:		
	podjęły terapię leczenia uzależnień dobrowolnie	złożyły przysięgę abstynencką od alkoholu
2021	0	1
2022	1	2
2023	2	2

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych

Liczbę osób, którym według opinii biegłych powinien zostać ustanowiony nadzór kuratora przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19: Liczba osób, którym według opinii biegłych powinien zostać ustanowiony nadzór kuratora

Liczba osób, którym według opinii biegłych powinien zostać ustanowiony nadzór kuratora	
2021	1
2022	2
2023	0

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych w latach 2021-2023 motywowali osoby nadużywające alkoholu/ uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego.

Tabela 20: Liczba osób motywowanych do podejmowania leczenia odwykowego

Liczba osób motywowanych do podejmowania leczenia odwykowego	
2021	2
2022	3
2023	8

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych

2.3.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Kołaki Kościelne - wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród mieszkańców z terenu gminy Kołaki Kościelne w maju 2023 roku i w styczniu 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych przeprowadził badania ankietowe wśród dorosłych mieszkańców gminy. Zebrano informacje na temat występowania zjawiska przemocy na terenie gminy Kołaki Kościelne, w tym okoliczności, postaw oraz możliwości skorzystania z pomocy instytucji wspierających osoby doznające przemocy. Głównym celem diagnozy było zdobycie wiarygodnych informacji na temat przemocy domowej, natomiast końcowe wnioski służyć będą skuteczności przeciwdziałania przemocy. Wynik diagnozy jest odzwierciedleniem problemu przemocy i wiedzą, jaką dysponują mieszkańcy na temat szukania pomocy przez osoby dotknięte pośrednio i bezpośrednio przemocą domową. Właściwe przygotowanie i wpajane działania mogą doprowadzić do rozwiązania problemów związanych z przemocą na terenie gminy. Część ankiety została poświęcona określeniu stanu wiedzy badanych dotyczących odpowiedniego reagowania w sytuacjach doświadczania przemocy, a także ich gotowości do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje w radzeniu sobie w podobnych sytuacjach w przyszłości, np. do kogo zwrócić się o pomoc, jak zareagować będąc świadkiem sytuacji związanej z przemocą. Przeprowadzone w formie ankiet badanie dostarczyło wniosków stanowiących informację określającą stopień i charakter występowania przemocy w rodzinach w gminie Kołaki Kościelne.

W badaniach na potrzeby diagnozy problemu przemocy w rodzinie w gminie Kołaki Kościelne uczestniczyli mieszkańcy gminy. Poniżej przedstawiony został opis z uwzględnieniem zmiennych niezależnych – płci, wieku, wykształcenia, statusu zawodowego. Do przeprowadzenia badań wybrano metodę ilościową z wykorzystaniem ankiety, która była anonimowa, w związku z tym należy przypuszczać, iż udzielone przez respondentów odpowiedzi były wiarygodne i szczerze.

Kwestionariusze ankiety były dostępne na stronie internetowej www.kolaki.pl. Kwestionariusz składał się z pytań bezpośrednio związanych z głównym problemem badawczym, wyposażonych w kafeterię zamkniętą i półotwartą

Łącznie wpłynęło 47 ankiet (maj 2023 – 27 ankiet i styczeń 2024 r. – 20 ankiet), w tym: 74,47% (35) stanowią odpowiedzi kobiet, zaś 25,53% (12) – mężczyzn

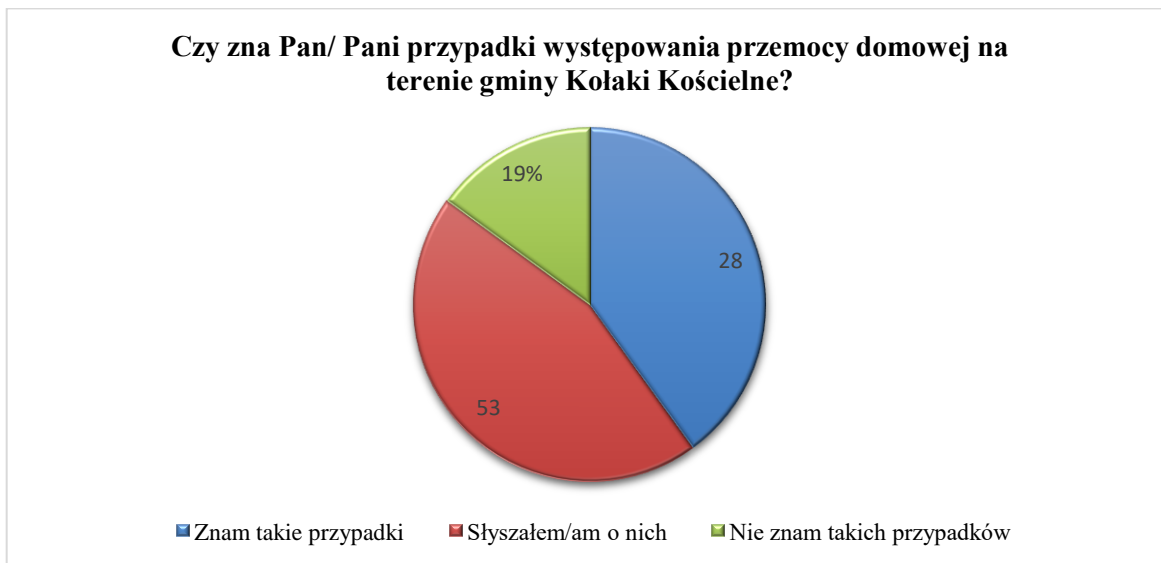
Ponad połowa badanej grupy w miesiącu styczniu 2024 r., tj. – 60 % była w przedziale wiekowym 31-45 lat. Na drugim miejscu znaleźli się ankietowani w przedziale wiekowym 18-30 lat (20%). 20% ankietowanych, którzy wzięli udział w badaniu było w przedziale wiekowym 46-60 lat oraz 61 i więcej lat. Podobnie sytuacja pod względem wieku respondentów biorących udział w ankiecie przedstawiała się w miesiącu maju 2023 r. Spośród przebadanych osób (66 %) odpowiedziało, że posiada wykształcenie wyższe, mniejszą grupę (26%) stanowili ankietowani, którzy posiadają wykształcenie średnie. Tylko 8% osób z pośród całej badanej grupy przyznało, że ukończyło szkołę zawodową lub podstawową. Najliczniejszą grupą według statusu zawodowego była grupa pracujących – 38 osób, to jest 81 % wszystkich badanych. Pozostałą grupę stanowili bezrobotni, emeryci, renciści i inni - 19%.

Zdecydowana większość badanych mieszkańców gminy Kołaki Kościelne – 64 % (30 osób) czuje się bezpiecznie na terenie naszej Gminy, 6 % (3 osoby) nie podziela tego poglądu, natomiast 30% (14 osób) ankietowanych czuje się częściowo bezpiecznie.

Zdaniem ankietowanych duże znaczenie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w naszej gminie miałyby większa liczba patroli policji. Takiego zdania byli ankietowani w miesiącu styczniu 2024 r. - 60% respondentów. Na drugim miejscu ankietowani wymienili ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży (50% odpowiedzi). Wśród działań pomocowych z wynikiem 15 % wskazań znalazły się akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień, natomiast 5% nie widzi różnicy, ponieważ zawsze było bezpiecznie. Podobnie sądzili ankietowani w miesiącu maju 2023 r.

Większość badanych – 53 % słyszała o występowaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy Kołaki Kościelne, 28% zna takie przypadki. Natomiast 19% nie podziela tego poglądu, ponieważ nie zna takich przypadków.

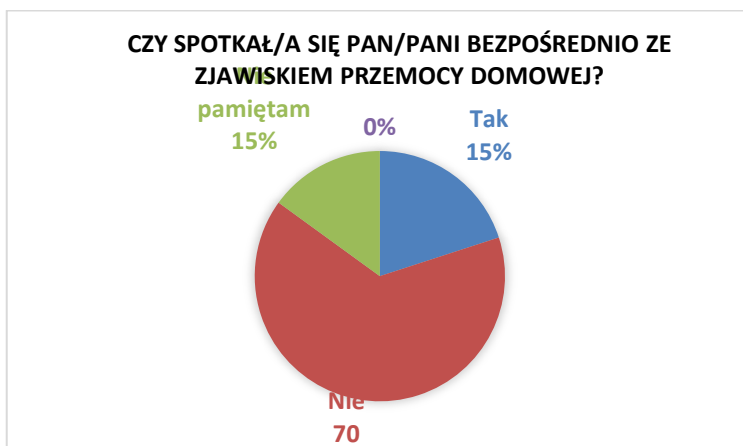
Czy zna Pan/ Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy Kołaki Kościelne?

Źródło: wyniki badań własnych – maj 2023 r. i styczeń 2024 r.

Około 70 % osób zamieszkałych na terenie gminy Kołaki Kościelne stwierdziło, iż nie spotkało się bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy domowej. Odpowiedź „tak” podało łącznie 15 % respondentów, kolejne 15 % nie miało na ten temat sprecyzowanego zdania, wybierając opcję „nie pamiętam”.

Wykres 2.

Źródło: wyniki badań własnych - maj 2023 r. i styczeń 2024 r.

60% ankietowanych w miesiącu styczniu 2024 r. uważało, iż świadkowie przemocy powinni powiadomić o tym odpowiednie instytucje, natomiast 40% ankietowanych było podobnego zdania „raczej tak”

Z badań przeprowadzonych w styczniu 2024 r. wynika, że 50% ankietowanych uważa, że przemoc najczęściej występuje w rodzinach nadużywających alkohol. Zaledwie 5% respondentów nie miała sprecyzowanego zdania na ten temat, wybierając opcję „nie wiem”. Natomiast 45 % badanych podało, że przemoc może występować we wszystkich ww. wariantach. Podobne zdanie podzielali ankietowani w miesiącu maju 2023 r., twierdząc, iż używki (alkohol, narkotyki, itp.) są najczęstszą przyczyną przemocy (27%), wskazywali też na doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (20% ankietowanych), chorobę psychiczną (19%), zazdrość (14%) oraz po 10% problemy finansowe i stres.

Ankietowani w styczniu 2024 r. mieszkańcy na pytanie „Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie?” odpowiadali następująco: 45% opowiedziało się za mężami, 25 % badanych uważa, iż najczęstszymi sprawcami przemocy są konkubenci, 15% uważa, iż są to ojcowie. Zaledwie 5% ankietowanych opowiedziało się za żonami i dziećmi. Taka sama liczba respondentów (5%) stwierdziła, iż na to pytanie nie da się odpowiedzieć jedną odpowiedzią.

Wykres 3.

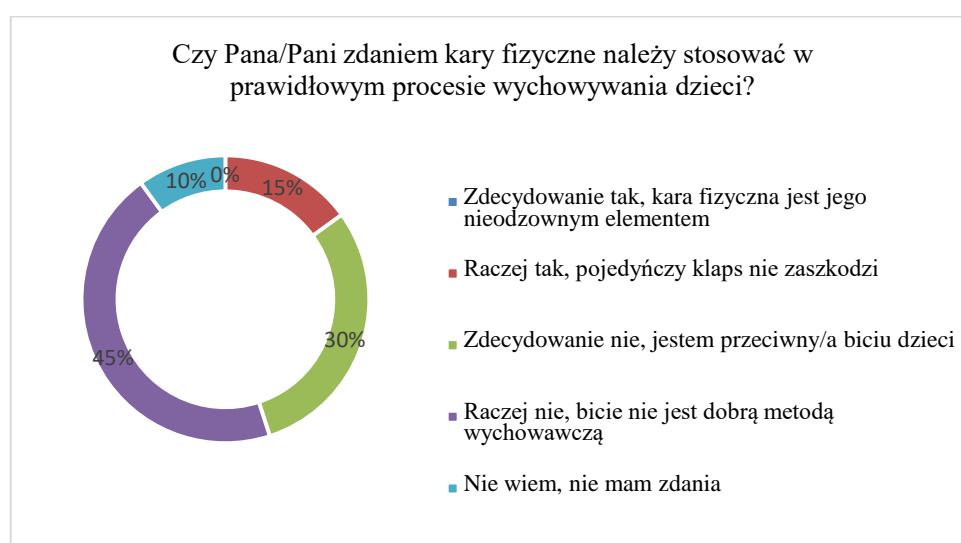

Źródło: wyniki badań własnych – styczeń 2024 r.

Większość badanej grupy w miesiącu styczniu uważa, iż ofiara przemocy w rodzinie powinna szukać pomocy poza rodziną (65 %), przeciwne zdanie wyraziło 50 % ankietowanych, zaznaczając iż ofiara winna szukać pomocy w rodzinie. Zdaniem 20% osób ofiara powinna bronić się przed sprawcą przemocy, również według 20% - próbować wyjaśnić nieporozumienia. 5% ankietowanych mieszkańców deklarowało, że ofiara powinna atakować sprawcę przemocy. Ankietowani w miesiącu maju 2023 r. podzielili zdanie ankietowanych ze stycznia 2024 r.

Poglądy mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych wobec dzieci różniły się znacząco: 45% ankietowanych uważa, że bicie nie jest dobrą metodą wychowawczą, natomiast, co czwarty mieszkaniec (30%) deklarował, że zdecydowanie jest przeciwny biciu dzieci. Przeciwnie zdanie wyraziło 15% twierdząc, iż pojedynczy klaps nie zaszkodzi. Natomiast 10% nie miało sprecyzowanego zdania na ten temat, wybierając opcję „nie wiem, nie mam zdania”.

Wykres 4.

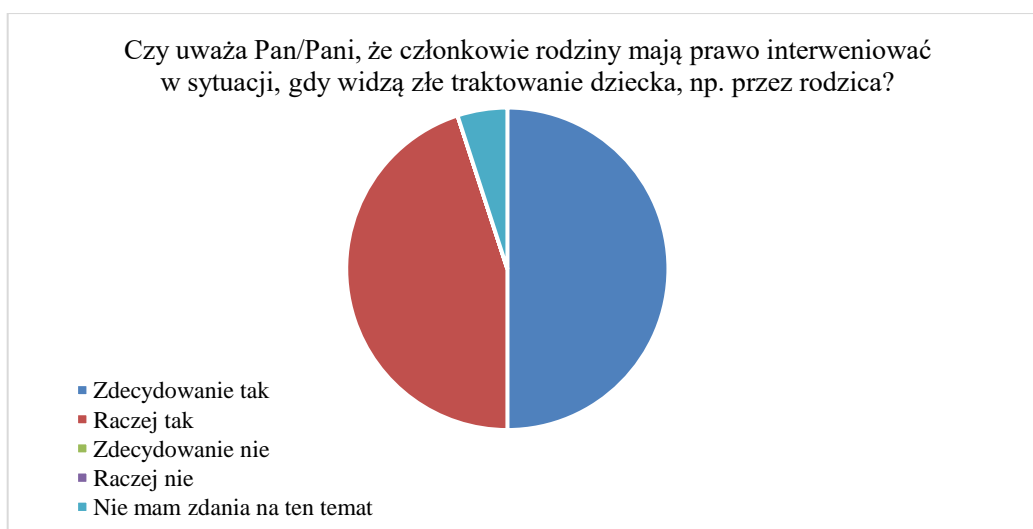
Źródło: wyniki badań własnych – styczeń 2024 r.

Duża grupa mieszkańców gminy biorących udział w badaniu w miesiącu styczniu 2024 r. – 80% uważa, iż nie ma żadnych okoliczności usprawiedliwiających stosowanie kary fizycznej. Przeciwnie zdanie wyraziło 15% ankietowanych, według których stosowanie kar fizycznych wobec dzieci jest dozwolone w momencie, kiedy dziecko jest wyjątkowo nie posłuszne. Zaledwie 5% badanych zaznaczyło opcję: „Mnie rodzice również karali fizycznie i wyrosłem na porządnego człowieka”.

Około 40% osób spośród ankietowanych w styczniu 2024 r. stwierdziło, iż zdecydowanie powinny istnieć regulacje prawne, zakazujące stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Odpowiedź „raczej tak” podało łącznie 35% respondentów, kolejne 20% nie miało sprecyzowanego zdania na ten temat. Odsetek badanych, którzy podali, że raczej nie powinny istnieć tego typu regulacje prawne wyniósł zaledwie 5%.

Zdaniem mieszkańców uczestniczących w badaniu członkowie rodziny zdecydowanie mają prawo interweniować w sytuacji, gdy widzą złe traktowanie dziecka, np. przez rodzica. Taką odpowiedź podało 50% ogółu badanych. Odpowiedź „raczej tak” podało łącznie 45% respondentów, kolejne 5% nie miało na ten temat sprecyzowanego zdania.

Wykres 5.

Źródło: wyniki badań własnych – styczeń 2024 r.

Zdecydowana większość badanych mieszkańców Gminy Kołaki Kościelne – 85% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że gwałt w małżeństwie nie istnieje. Niespełna 1% nie podziela tego poglądu. Natomiast 10% nie ma zdania na ten temat.

Na pytanie zadane ankietowanym w maju 2023 r. dotyczące form przemocy, które mogą mieć miejsce w rodzinie, respondenci najczęściej wymieniali: obrażanie, obrzucanie wyzwiskami i przekleństwami – 22%. Zdaniem 17% formą przemocy może być również zadawanie bólu fizycznego poprzez bicie, popychanie, czy policzkowanie. Ponad 11 % zwróciło uwagę na zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków, 15% wskazało obwinianie ofiary za agresywne zachowanie sprawcy, 10% - wyśmiewanie się z opinii, poglądów oraz zawstydzanie w obecności innych. Najmniejsza wiedza respondentów dotyczyła znajomości takich form przemocy jak: zmuszanie do robienia rzeczy, które są uwłaszczające, poniżające – 8%, zmuszanie do kontaktów seksualnych – 6%, zakazywanie kontaktów z rodziną - 6%, niszczenie własności – 4%. 1% ankietowanych opowiedziało się za wyrzucaniem z domu.

Z badań przeprowadzonych w styczniu 2024 r. wynika, że przeważająca większość mieszkańców gminy Kołaki Kościelne biorących udział w badaniu – 90% uważa, iż nie można usprawiedliwiać przemocy. Odsetek badanych, którzy byli odmiennego zdania wyniósł zaledwie 5%. Taka sama liczba respondentów (5%) nie miała sprecyzowanego zdania na ten temat.

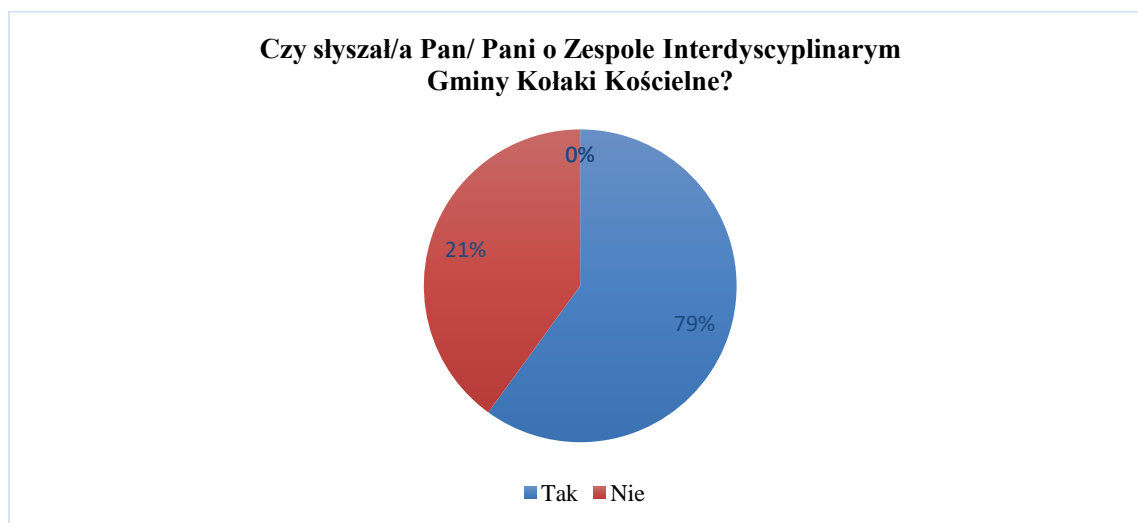
Wykres 6.

Źródło: wyniki badań własnych – styczeń 2024 r.

Przeważająca większość ankietowanych biorących udział w badaniu – 79 % słyszała o istnieniu Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne, 21% nie jest zorientowana w tym temacie.

Wykres 7.

Źródło: wyniki badań własnych- maj 2023 r. i styczeń 2024 r.

Ankietowani w styczniu 2024 r. mieszkańcy gminy na pytanie: „Jakie według Pana/Pani instytucje pomagają ofiarom przemocy domowej?” odpowiedzieli następująco: 50 % respondentów podało, że jest to Ośrodek Pomocy Społecznej, 35% Policja. Najmniej wskazań otrzymała instytucja jaką jest Kościół – 5 % oraz Sąd (5% odpowiedzi). Taka sama liczba respondentów nie miała sprecyzowanego zdania na ten temat. Podobnych informacji udzielili ankietowani w maju 2023 r.

Badania w miesiącu styczniu 2024 r. wykazały, że mieszkańcy gminy Kołaki Kościelne uważają, iż osoby doznające przemocy domowej powinny mieć dostęp do poradnictwa specjalistycznego. Taką odpowiedź podało 48%. Co czwarty mieszkaniec (26%) deklarował, że osoby doznające przemocy powinny mieć dostęp do Specjalnych Ośrodków dla Ofiar Przemocy Domowej, 21% respondentów natomiast uważa, że osoby te powinny mieć możliwość skorzystania z terapii. Zaledwie 1 osoba (5% ogółu) zaznaczyła odpowiedź „Inne”, gdzie podała, iż zgadza się z trzema pierwszymi odpowiedziami.

2.3.2. Wnioski z przeprowadzonej ankiety na terenie gminy Kołaki Kościelne.

Głównym założeniem niniejszej diagnozy było przedstawienie problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w gminie Kołaki Kościelne, a przede wszystkim wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Oszacowanie i zdiagnozowanie problemów dotyczących przemocy w rodzinie oraz ocena świadomości mieszkańców gminy Kołaki Kościelne wobec występujących oznak przemocy była możliwa poprzez przeprowadzenie badań w formie ankiety wśród grupy dorosłych mieszkańców. Zbadanie zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się z powodu usprawiedliwiania sprawcy i obwiniania siebie. Niektórzy respondenci ukrywają zjawisko przemocy domowej, gdyż stanowi ono temat wstydlivy, dlatego też uzyskiwane wyniki badania nie odzwierciedlają w pełni skali zjawiska na terenie gminy Kołaki Kościelne. W celu zmniejszenia tych efektów, w badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej, osobistych doświadczeń

respondentów z przemocą domową – jako ofiar oraz sprawców. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym tylko wstępnie diagnozują problemy zjawiska przemocy występujące w gminie Kołaki Kościelne. Badanie dostarcza podstawowych informacji do planowania kolejnych działań na rzecz wyeliminowania przemocy. Zjawisko wzrastającej liczby osób doświadczających przemocy można rozumieć dwojako. Pomimo coraz większej ilości kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej z każdym rokiem liczba ofiar przemocy wzrasta. Z drugiej jednak strony może dzięki wszystkim tym działaniom podjętym w kierunku upowszechniania form pomocy dla ofiar przemocy oraz tym samym zwiększenia świadomości społecznej na temat omawianego problemu, osoby pokrzywdzone częściej zwracają się o pomoc do różnego rodzaju instytucji. Mieszkańcy gminy wykazują wysoki stopień świadomości społecznej oraz posiadają wiedzę, gdzie mogą szukać pomocy. Powyższe badania wykazały konieczność prowadzenia akcji informacyjnych służących podnoszeniu świadomości mieszkańców.

Podsumowując, mieszkańcy gminy Kołaki Kościelne czują się bezpiecznie na terenie swojej gminy. Ankietowani bezpośrednio nie spotkali się ze zjawiskiem przemocy, aczkolwiek znają takie przypadki, bądź słyszeli o nich. Badani wiedzą, na pomoc jakich instytucji może liczyć ofiara oraz gdzie szukać pomocy. Zdaniem respondentów kary fizyczne wobec dzieci nie są dobrą metodą wychowawczą. Według przebadanych nie ma żadnych okoliczności usprawiedliwiających stosowanie kar fizycznych. Zdaniem ankietowanych powinny istnieć regulacje prawne, zakazujące stosowanie ww. kar.

Według przebadanej grupy przemoc domowa zazwyczaj ma miejsce w rodzinach z problemem alkoholowym. Respondenci są zdania, iż zjawisko przemocy nie jest sprawą prywatną oraz, że ofiara powinna szukać pomocy w rodzinie, bądź poza nią. Ankietowani są zdania, iż najskuteczniejszymi działaniami wobec ofiar przemocy są kolejno: dostępność poradnictwa specjalistycznego, dostępność Specjalnych Ośrodków dla Ofiar Przemocy Domowej oraz możliwość skorzystania z terapii. Według respondentów na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wpłynęłaby większa liczba patroli policji na terenie gminy Kołaki Kościelne.

2.4. Analiza SWOT

Nazwa **SWOT** jest akronimem słów **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse w otoczeniu) **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych metod identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed daną organizacją. Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dostępne dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego na terenie gminy Kołaki Kościelne systemu pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i sprawców przemocy w rodzinie, dostępnego zaplecza oraz stosowanych procedur.

Tabela 21: Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • znajomość środowiska, • zasoby Instytucjonalne - współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą • poparcie działań i współpraca z samorządem gminy, • umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału kadrowego w realizacji zadań z zakresu problematyki przemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak skutecznego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową, • niewystarczająca wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. wzajemnych kompetencji • brak specjalistów pracy z rodziną, • obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększające

<ul style="list-style-type: none"> • mobilność i elastyczność działania kadr jednostek gminnych, • istniejące zaplecze instytucjonalne, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: rozpatrywanie wniosków i kierowanie na leczenie, sprawozdania z działalności komisji, • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, • prawidłowe wykorzystywanie środków pochodzących z zezwoleń, • prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej dot. zjawiska przemocy domowej, • diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy, • stosowanie przez Zespół Interdyscyplinarny w stosunku do osób stosujących przemoc środka przymusu w postaci zobowiązania do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym lub korekcyjno-edukacyjnym, • złożeniu zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia z art. 66c Kodeks Wykroczeń w przypadku nierealizowania przez osoby stosujące przemoc programów korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno - terapeutycznych; 	<p>prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak grupy wsparcia dla ofiar doświadczających przemocy, • brak zaufania ze stron ofiar przemocy do instytucji oraz strach przed opinią społeczną, • przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy, • długa procedura kierowania osób na leczenie, • niski poziom pomocy psychologicznej na terenie Gminy- brak psychoterapeutów oraz terapeutów rodzin, psychologów dziecięcych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • stale doskonaląca swoje umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny, • przepisy prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc; • zmiany w przepisach prawnych stwarzające warunki do skuteczniejszego niesienia pomocy osobom i rodzinom w kryzysie, zmiany m.in. ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, • zmiany ogólnopolskie w polityce prorodzinnej, • wzrost świadomości, zarówno wśród kadr instytucji, jak i społeczności lokalnej w kwestii działań nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy, w tym przemocy domowej, • możliwość pozyskiwania funduszy unijnych oraz dodatkowych środków, • wdrażanie w życie programów profilaktycznych, których adresatami są dzieci i młodzież, • oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> • poczucie bezradności i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów, • negatywne wzorce zachowań społecznych, • istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, • problemy alkoholowe członków rodzin, • poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, • brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, • osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia, • ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy, • ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (brak wiary w powodzenie przedsięwzięcia), • skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej, • brak jednolitej metodologii zbierania danych nt. przemocy w rodzinie, co skutkuje niepełną diagnozą i niewystarczającym rozeznaniem potrzeb, • zwiększenie ilości rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, • „zła prasa” dotycząca pracowników socjalnych oraz działań podejmowanych przez instytucje w obszarze interwencji kryzysowej, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Źródło: opracowanie własne.

2.5. Założenia Programu

Realizacja wyznaczonych celów Programu zakłada:

- wzajemną współpracę i współdziałanie organów administracji publicznej, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów, policji i sądów, innych środowisk i osób fizycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- jawności działań podmiotów realizujących zadania programowe z poszanowaniem godności, zarówno osoby doznającej przemocy, jak i osoby stosującej przemoc,
- szczególnej ochrony: dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie właściwej opieki i pielęgnacji, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

2.5.1. Realizatorzy Programu:

Do realizacji Programu i tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej włącza się, jako **realizatorów**:

- 1) władze samorządowe,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kołaki Kościelne
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych,
- 3) Komendę Powiatową Policji w Zambrowie – Dzielnicowy Gminy Kołaki Kościelne,
- 4) Szkołę Podstawową w Kołakach Kościelnych,
- 5) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych,
- 6) Ochronę Zdrowia,
- 7) Kościół (parafia),
- 8) Stowarzyszenie, wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

2.5.2. Adresaci Programu:

- 1) społeczność lokalna gminy Kołaki Kościelne;
- 2) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- 3) osoby stosujące przemoc;
- 4) dzieci i młodzież;
- 5) świadkowie przemocy domowej;
- 6) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,

Przeciwdziałanie przemocy i ochrona osób doznających przemocy domowej będzie podejmowana i realizowana poprzez zintegrowanie działań poszczególnych osób i instytucji.

2.5.3. Prognozowane efekty realizowanych działań:

Prognozowane efekty:

- 1) zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy domowej;

- 2) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy;
- 3) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy;
- 4) spadek liczby przypadków przemocy;
- 5) spadek liczby rodzin, w których interwencje są wielokrotne;
- 6) udzielenie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- 7) zwiększenie zaangażowania społeczności w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej;
- 8) poprawa systemu współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi;

3. Wdrażanie Programu

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w gminie Kołaki Kościelne. Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Kołaki Kościelne wraz ze wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z zadaniami. Należy podkreślić, że cele są spójne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2028. Niżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego zadania wskazano kluczowe działania zmierzające do jego realizacji.

3.1. Cel główny Programu:

Zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w gminie Kołaki Kościelne.

3.1.1. Cele szczegółowe Programu:

1. Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową;
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

3.2. Sposób realizacji Programu – harmonogram:

3.2. Sposób realizacji Programu – harmonogram:

CEL GŁÓWNY:		<i>Zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w gminie Kołaki Kościelne</i>			
Cel szczegółowy 1:		<i>Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</i>			
Zadanie 1.1		<i>Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej</i>			
<i>Kluczowe działanie</i>		<i>Realizator</i>	<i>Podmioty zaangażowane</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wskaźnik</i>
1.1.1.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Kołaki Kościelne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (poprzez: media społecznościowe, środki komunikacji tradycyjnej, strony internetowe, plakaty, ulotki, broszury, miejsca ogólnodostępne, itp.)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	- Szkoła, - Ochrona Zdrowia, - Policja	na bieżąco	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych, - liczba upowszechnionych materiałów, informacji, publikacji,
Zadanie 1.2.		<i>Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej</i>			
<i>Kluczowe działanie</i>		<i>Realizator</i>	<i>Podmioty zaangażowane</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wskaźnik</i>
1.2.1.	Przygotowanie materiałów edukacyjnych, artykułów z zakresu przemocy domowej, opisujących mechanizmy przemocy, wskazujące metody wychowawcze bez użycia przemocy, informujące o możliwych formach pomocy i opublikowanie ich np.: w mediach społecznościowych, lokalnej prasie, stronach internetowych, w siedzibie danego Podmiotu, w ramach m.in.: Międzynarodowego dnia bez przemocy, Światowego dnia zdrowia psychicznego, Międzynarodowego dnia rodzin, Międzynarodowego dnia eliminacji przemocy wobec kobiet, itp.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	- UG Kołaki Kościelne, - Szkoła, - Ochrona Zdrowia, - Policja	1 raz w roku do wybranej okoliczności	- liczba opracowanych informacji, - liczba upowszechnionych materiałów, informacji, publikacji
1.2.2.	Organizowanie zajęć (np.: pogadanek)	Szkoła Podstawowa	- Policja	1 raz na 2 lata	- liczba zajęć, pogadanek,

	profilaktyczno – edukacyjnych dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz w zakresie ograniczania oglądania programów zawierających treści przemocowe (telewizja, Internet, gry komputerowe)	w Kołakach Kościelnych			- liczba uczestników
Zadanie 1.3.	<i>Polepszenie jakości i zwiększenie podejmowanych działań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej</i>				
	<i>Kluczowe działanie</i>	<i>Realizator</i>	<i>Podmioty zaangażowane</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wskaźnik</i>
1.3.1.	Organizowanie konkursów, np.: plastycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych - Szkoła Podstawowa w Kołakach Kościelnych	- UG Kołaki Kościelne	1 raz w roku	- liczba konkursów, - liczba uczniów biorących w konkursie
1.3.2.	Spotkania z rodzicami w Szkole Podstawowej w Kołakach Kościelnych poruszające tematykę metod opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy oraz służących wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów.	Szkoła Podstawowa w Kołakach Kościelnych	- Policja, - Organizacja pozarządowa	1 raz na 2 lata	- liczba spotkań, - liczba uczestników
1.3.3.	Promowanie wśród osób dorosłych, dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania wolnego czasu z pominięciem zachowań agresywnych (np.: wycieczki, organizacja dnia Dziecka, Dnia Rodziny, zajęcia dodatkowe, itp.).	Szkoła Podstawowa w Kołakach Kościelnych	- Policja, - Parafia, - GKRPA	na bieżąco	- liczba wycieczek, - liczba uczestników wydarzenia

Cel szczegółowy 2		Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia <u>osób dotkniętych przemocą domową</u>;			
Zadanie 2.1.		Działania podejmowane na rzecz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
Kluczowe działanie		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
2.1.1.	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kołaki Kościelne	Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kołaki Kościelne	- podmioty wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego	na bieżąco	- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, - liczba funkcjonujących grup diagnostyczno – pomocowych, - liczba spotkań (posiedzeń) grup diagnostyczno – pomocowych
2.1.2.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kołaki Kościelne	- podmioty wchodzące w skład Zespołu interdyscyplinarnego - Grupy diagnostyczno - pomocowe	na bieżąco	- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie karty”, tj.: liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów, - liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, - liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy, - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” (w tym: ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej, innej) - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób doświadczających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami

					<p>w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym kobiety (w tym: niepełnosprawne, starsze), mężczyźni (w tym: niepełnosprawni, starsi), dzieci, z podziałem na płeć (w tym: niepełnosprawni),</p> <p>- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”</p> <p>- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustanie przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej • brak zasadności podejmowania działań
2.1.3.	Opracowanie i rozpowszechnienie ulotki/broszury „Niebieska kartka” dotyczącej upowszechniania informacji w zakresie możliwości i form udzielenia pomocy w szczególności; medycznej, psychologicznej, pedagogicznej i prawnej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	- podmioty wchodzące w skład Zespołu interdyscyplinarnego	na bieżąco	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych
2.1.4.	Udzielanie osobom doznającym przemocy specjalistycznego poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.	Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kołaki Kościelne	- podmioty wchodzące w skład Zespołu interdyscyplinarnego	na bieżąco	- liczba osób objętych poradnictwem (w tym za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • medycznym • psychologicznym • prawnym • socjalnym • zawodowym i rodzinnym
2.1.5.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej całodobowego schronienia	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	- Policja	w razie potrzeby	- liczba osób, którym zapewniono schronienie

2.1.6.	Zapewnienie ochrony dziecku doznającemu przemocy domowej, zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	- Policja, - Ochrona zdrowia	w razie potrzeby	- liczba dzieci umieszczonych: <ul style="list-style-type: none"> • u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, • w rodzinie zastępczej, • w placówce opiekuńczo – wychowawczej
2.1.7.	Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	- Policja,	na bieżąco	- liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”
Cel szczegółowy 3:		Zwiększenie skuteczności oddziaływań <u>wobec osób stosujących przemoc domową</u>;			
Zadanie 3.1.		Poszerzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową			
<i>Kluczowe działanie</i>		<i>Realizator</i>	<i>Podmioty zaangażowane</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wskaźnik</i>
3.1.1.	Umieszczanie na stronie internetowej „Informatora o podmiotach oraz organizacjach pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową w powiecie zambrowskim” (otrzymanych z PCPR w Zambrowie).	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych		dwa razy w roku: - do 15 lutego - do 15 sierpnia	- liczba umieszczeń na stronie internetowej
3.1.2.	Opracowanie i rozpowszechnienie ulotki/broszury „Żółta kartka” dotyczącej instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy Kołaki Kościelne i powiatu zambrowskiego, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc domową, ze szczególnym uwzględnieniem realizatorów programu korekcyjno – edukacyjnego i psychologiczno – terapeutycznego.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych		na bieżąco	- liczba przekazanych ulotek/ broszur

Zadanie 3.2.		Interweniowanie i reagowanie służb w przypadku wystąpienia przemocy domowej			
Kluczowe działanie		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
3.2.1.	Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Policja	- Grupy diagnostyczno – pomocowe, - OPS	na bieżąco	- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie, w tym liczba kobiet, mężczyzn, - liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty – D”
3.2.2.	Występowanie z wnioskiem o zbadanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i ewentualne leczenie odwykowe osób stosujących przemoc.	- Policja - Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	GKRPA	na bieżąco	- liczba wniosków skierowanych do GKRPA
3.2.3.	Kierowanie na leczenie odwykowe osób stosujących przemoc	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołakach Kościelnych			- liczba osób, skierowanych na badanie przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, - liczba osób, które według opinii biegłych powinny podjąć leczenie odwykowe (w tym: stacjonarne, ambulatoryjne), - liczba osób, które dobrowolnie podjęły terapię uzależnień (w tym: stacjonarne, ambulatoryjne), - liczba osób, które zostały skierowane przez Sąd na leczenie , - liczba osób, które ukończyły program psychoterapii uzależnień.
3.2.4.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach: korekcyjno – edukacyjnych, psychologiczno – terapeutycznych.	Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kołaki Kościelne		na bieżąco	- liczba wydanych skierowań, - liczba osób, które przystąpiły do programu, - liczba osób, które ukończyły program, - liczba zawiadomień o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń

3.2.5.	Wykorzystywanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby doznającej przemocy domowej od osoby stosującej przemoc	-Policja, - Sąd, - Prokuratura	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	na bieżąco	- liczba wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania (...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 (Dz. U. poz. 1576), - liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji, - liczba zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji, - liczba zakazów kontaktowania się zgodnie z art. 15aaa Ustawy o Policji, - liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego.
--------	--	--------------------------------------	--	------------	---

Cel szczegółowy 4:	Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług
Zadanie 4.1.	Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i z osobami doznającymi przemocy

Kluczowe działanie		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
4.1.1.	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych		- w razie potrzeb, - każdorazowo w przypadku nowo-powołanego członka ZI	- liczba osób przeszkolonych
4.1.2.	Szkolenia/webinary, konferencje, materiały edukacyjne, itp. dla nauczycieli i wychowawców związanych z problemem przemocy.	Szkoła Podstawowa w Kołakach Kościelnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych	1 raz na 2 lata	- liczba osób przeszkolonych, - liczba zrealizowanych szkoleń

3.3. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej,
2. Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy domowej,
3. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
4. Zwiększanie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doznających przemocy domowej,
5. Zwiększanie kompetencji osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz pomagających osobom doznającym przemocy,
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy domowej,
7. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej.

3.4. Źródła finansowania Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Kołaki Kościelne i Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych, w tym: z wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Realizacja działań ujętych w celach programu, w przypadku jednostek gminnych, w znacznej części będzie uzależniona od wielkości środków finansowych zaplanowanych w corocznych budżetach.

3.5. Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Programu.

Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Spis treści

Wstęp	2
1. Podstawy i regulacje prawne programu	4
2. Diagnoza środowiska lokalnego	5
2.1. Charakterystyka gminy Kołaki Kościelne	5
2.1.1. Dane demograficzne	5
2.2. Zasoby instytucjonalne Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej	6
2.3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Kołaki Kościelne	7
2.3.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej - wyniki badań ankietowych	14
2.3.2. Wnioski z przeprowadzonej ankiety na terenie gminy Kołaki Kościelne	19
2.4. Analiza SWOT	20
2.5. Założenia Programu	22
2.5.1. Realizatorzy Programu	22
2.5.2. Adresaci Programu	22
2.5.3. Prognozowane efekty realizowanych działań	22
3. Wdrożenie Programu	23
3.1. Cel główny Programu	23
3.1.1. Cele szczegółowe Programu	23
3.2. Sposób realizacji Programu, harmonogram	23
3.3. Przewidywane efekty realizacji Programu	31
3.4. Źródła finansowania Programu	31
3.5. Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Programu	31